

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învoială Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Atitudinea Greciei.

Noul guvern Venizelos s'a constituit și a depus jurământul în mâinile regelui Constantin. S'a pus prin urmare capăt unei situații critice a regatului elin, care multora le părea de nerezolvat, dat fiind contrastul acut, în ce privește conducerea politicii externe a Greciei, între regele Greciei și Venizelos, care avuse de urmare căderea vechiului guvern Venizelos.

Că Venizelos a venit acum din nou la putere, obținând încrederea regelui său — aceasta nu se poate explica decât prin faptul, că bărbatul popular de stat al Greciei, conformându-se împrejurărilor externe, și-a modificat programul de guvern, aducându-l în concordanță cu vederile regelui Constantin.

Este întrebarea acum, în ce măsură și-a modificat Venizelos programul și pe ce baze de înțelegere cu Coroana a primit greaua sarcină de-a conduce destinele țării.

Un document important pentru lămurirea acestei chestiuni, este un articol publicat nu de mult în ziarul «Messenger d'Athènes» pe când Venizelos nu fusese încă chemat de Rege. Articolul acesta arată clar motivele de ordin etnografic, economic și militar, pentru cari Grecia nu poate să facă Bulgariei concesii teritoriale cerute de împătrita înțelegere. Importanța acestui articol stă în faptul că «Messenger d'Athènes» este un ziar cu simpatii pronunțate pentru politica lui Venizelos, care poate să fie chiar inspiratorul lui.

Iată aci părțile esențiale ale acestui articol :

Concesii cerute Greciei Interesează deoparte regiunea dela est de Salonic, districtul Cavalla-Drama, iar de alta regiunea apuseană, districtul Yanitza-Edessa (Vodena).

Motivele pentru cari Grecia opune un refuz categoric de a părăsi districtul Cavalla-Drama sunt de trei feluri: etnologice, economice și strategice.

Din punct de vedere etnologic districtul nu are, aproape, bulgari.

Recensământul din 1905 făcut în fața ofițerilor europeni cari comandau pe atunci jandarmeria a dat 2.120 de bulgari la o populație de 148.807 locuitori, adică mai puțin de 2 la sută. Dala 1905 importanța relativă a elementului bulgar a mai scăzut, căci

75.000 de greci din Thracia occidentală și alte regiuni adjuocate Bulgariei s'au stabilit aci. Imigrația aceasta este un argument complementar contra oricărei cesiuni de teritoriu locuit de greci, căci dacă astăzi Grecia ar ceda Cavalla-Drama, ar trebui să se pregătească a instala 200.000 de noul refugiați la Salonic.

Din punct de vedere economic, e de reținut că din toate districtele Macedoniei, numai Cavalla-Drama este prosper în momentul actual, grație producției tutunurilor de prima calitate, cari alimentează lumea întreagă. Un regim fiscal bine chibzuit ar putea stoarce cu ușurință 25—30 milioane pe an.

Argumentele militare, zice «Messenger d'Athènes» nu pot fi expuse în toate amănuntele lor; e de ajuns să se arate că, actualmente, Grecia poate să-și efectueze mobilizarea în câmpurile admirabile de unde poate amenința după voi calea spre Sofia și linia ferată Xanthi-Dedeagaci.

Dacă Grecia ar ceda districtul Cavalla Drama, calea spre Serres ar rămâne deschisă. Ar trebui să se facă concentrările la apus de Strymon, ceea-ce înseamnă că în cazul unui prim eșec, sau în caz de atac bruscat Salonicul ar fi în primejdie.

În fond, cercurile militare grecești sunt profund convins că Bulgaria, cerând cu stăruință Cavalla, o face cu intenția ca la prima ocazie să comită atacul neașteptat în chestiune.

Bulgarii pun înainte necesitatea comercială de a poseda portul Cavalla, însă argumentul este nelucomentat, pentru că nu departe de Cavalla e situat Porto Lagos, iar o linie ferată (ale cărei studii sunt și terminate) este cu mult mai preferabilă de cât o linie eventuală Cavalla-Tatar-Pazargic, ce ar străbate o regiune mai puțin muntoasă pe o distanță mai scurtă cu a treia parte, și ar mai avea avantajul de a conduce direct la centrul Bulgariei.

Să nu uităm, de altă parte că Cavalla este o radă deschisă; ea să se construiască aci un port ar trebui peste 40 de milioane, pe când numai cu jumătate din această sumă s'ar amenaja minunat Porto-Lagos.

În ceea-ce privește districtul Vodena, afacerea presu, une că sârbii fac concesii chiar pe malul apusean al Vardarului, ceea ce este puțin probabil. Pentru greci, cedarea acestui district de altfel bogat și în care predomină elementul grecesc, ar echivala cu o sinucidere. Numai privind harta, te poți convinge că Bulgaria în posesia districtelor Edesse și Yanitza (sau numai a unuia din ele) pot pune mâna ori când pe linia ferată Salonic-Atena.

Ar fi de ajuns ca câteva sute de comitații să distrugă podul pe Vardar, și Salonicul cu Macedonia ar rămâne izolate de patria mamă.

Osebit de acestea, la «apus» și la miazăzi de Vodena se întinde o largă câmpie care cuprinzând Cojani, conduce până la Sarantaporon. Un atac neașteptat ar fi de ajuns pentru ocuparea acestei câmpii și reducerea elenismului la limitele tractatului din Berlin.

Și să nu se creadă, aiaogă «Le Messenger d'Athènes» că abuzăm de termenul «atac neașteptat». Nu este vorba aci de un pericol himeric ci de un procedeu care este în sângele și tradițiile bulgare și căruia evenimentele din Iulie 1913 au dovedit că Bulgarii în să rămâne credincioși.

Acesta e în substăntă articolul lui «Messenger d'Athènes», care ne dă prețioase lămuriri asupra evenimentelor ce se petrec acum în regatul elen.

Un general german despre armata română. Ziarul «Der Tag» publică un articol al generalului de infanterie v. der Boeck, asupra armatei române, arătând formațiile și armamentul ei. Generalul german își încheie articolul astfel:

«În ce privește calitatea armatei române se pot spune numai lucruri bune. Deși armata română este mică ca număr, față de armatele de milioane ce sunt în luptă în acest războiu mondial, totuși posedă în materialul omenesc capabil și cumpătat, în organizație armament și instrucție calități cari fac ca să însemne o serioasă creștere a forței aceluia de partea căruia politica guvernului român va găsi nimerit s'o poie.

Situația în sudul Monarhiei. Din cartierul presei de război se anuță:

Pe frontul sud-estic se remarcă un schimb neîntrerupt de împușcături și din când în când foc moderat de artilerie.

Aproape de Semlin cu o astfel de ocazie artileria sârbă a îndreptat un foc viu, dar fără nici un rezultat, asupra unui vas austro-ungar de patrulare. De asupra Băntulului se observă adeseori avioane dușmane. Cu astfel de ocazii aviatorii dușmani trec de multe ori și peste teritoriul român.

La granița Muntenegrului detașamente mai mici dușmane au încercat ieșiri la Bileca și la ost de Trebinje, ca să atace patrulile noastre, să distrugă telefonul și să nimicească recolta. Toate aceste ieșiri însă au fost respinse cu pierderi pentru dușman.

Quadrupla înțelegere și statele balcanice.

Un articol al contelui Iuliu Andrassy.

Contele Iuliu Andrassy publică în fruntea n-rului de ieri (Marți) al ziarului «Nus Freie Presse» un articol, în care comentează recentele demersuri ale quadruplei înțelegeri pe lângă guvernul Sârbiei, Bulgariei, României și Greciei ajungând la concluzia, că «acțiunea balcanică a ententei e un semn al slăbiciunii și tocmai această slăbiciune va fi pedecă succesului ei.»

Din păreri și aprecierile contelui Andrassy reținem aici cele privitoare la România:

«...Tot astfel și cererea, căreia ententa i-a dat expresie la București — scrie contele Andrassy, — anume ca România să cedeze Bulgariei Dobrogea, a fost o idee surprinzătoare și cutezătoare. Nu de mult timp România a purtat un războiu, pentru-ca Bulgaria să nu devină prea prepotentă și acum îi cere Țarul și ceilalți binevoitori, ca să predea proprietatea ei Bulgariei, numai ca aceasta să se întărească și să se simtă deobligată pentru această marinimie față de ententă.

Este adevărat, că se promite, probabil, României în schimb Ardealul și Ungaria până la Tisa și că acele puteri îi promet tot, ce nu vreau să păstreze pentru ele sau ce n'au dăruit deja în mod grațios Sârbiei. Cu toate aceste oferte ententei nu e prea seducătoare. Pare a fi o foarte rea afacere, de-a primi în schimb pentru proprietatea sigură teritorii, care sunt apărate de cele mai puternice și victorioase armate ale lumii.

Dacă România ar fi voit să ne atace cu orice preț, dacă ea ar crede că interesele ei îi dictează în mod imperativ, ca să promoveze victoria și prepotența Rusiei în Europa estică și să contribuie astfel la mărirea acestui vecin uriaș atunci ar fi natural ca în interesul acestei lupte să-și asigure față de Bulgaria spatele, chiar și cu prețul unor concesii teritoriale. Dacă însă aceasta ar fi fost politica României, ea singură ar fi ajuns la o atare soluțiune. Când însă — ceea ce se poate presupune despre o națiune cuminte — majoritatea covârșitoare a bărbatilor conducători și cei mai convingători patrioți români nu sunt de părere, că interesele

României pot fi asigurate mai bine prin victoria Rusiei și prin dominațiunea acesteia asupra Dardanelor, și că nu e consult să se răfuiască cu învingătorii, atunci — așa cred — prea puțină atragere va exercita gândul, ca, de dragul unui războiu sângeros, al cărui sfârșit victorios ar aduce România într'o situațiune critică, să renunți la provinciile bogate și de a retroceda totul ce-ai ajuns în timpul mai recent și ceea-ce România a considerat până acum de cea mai mare glorie politică a ei.»

Incordarea relațiilor germano-americane. «Daily Telegraph» anunță din Washington :

Pentru cazul când Germania n-ar declara de o nedreptate torpilarea vasului de transport «Arabac», se vor estrada ambasadorului german la Washington pașapoartele, iar ambasadorul american la Berlin va fi rechemat. Congresul american a fost convocat pentru a-și spune cuvântul în chestia mobilizării armatei și flotei.

Hotărârea Șkupștinei sârbești.

Biroul presei din Niș comunică următoarele :

Marți dimineață a avut loc a treia ședință secretă a Șkupștinei care a ținut până la 10 și un sfert.

După o suspendare de 15 minute președintele Camerei a deschis ședința publică.

În ședințele secrete s'au citit declarațiile partidelor: vechiu radical, tânăr radical și naționalist, apoi Șkupștina a votat următoarea ordine de zi aprobată și de guvern :

«Camera după ce a suzit declarațiunile guvernului și lămuririle date în ședința secretă, aduce un omagiu eroilor căzuți și reînoid hotărârea sa de a continua lupta alături de aliați pentru liberarea și unirea poporului sârbo croato-slavon, cu prețul sacrificiilor indispensabile pentru salvagardarea intereselor vitale ale poporului nostru, aprobă politica guvernului și trece la ordinea de zi.»

După ce s'a citit și declarațiunea partidului naționalist explicând motivele pentru cari naționalistii nu au prin it

O fată bătrână.

După K. Holm.

Stam la o masă într'un restaurant din centrul orașului și ajunsesem deja la a cincia butelie de vin alb de masă, Șteitan, micul Gănescu și eu. Cum, cum nu, a venit vorba între noi de mesalanțe. Mai mult ca sigur însă, că micul Gănescu ne spusese din nou că are de cuget să la de soție pe cusătoreasa cutare sau vre-o chelneriță. Am discutat aprins de tot cu el și am enunțat principii demne de un burghez ordinar.

Șteitan își propulse în palme fața lui săbărcită, de om care-și trăise traiul, și asculta la vorba noastră, fără să la parte la discuție. Nici nu ne dam însă silită să-l atragem. Știam, că după ce își bea porția lui de vin, va intra în vorbă fără să aștepte a fi rugat.

— Mesalanță? — Incepu el deodată, cu vorba lui apăsată. — Mesalanțele sunt scandaloase!

— Da, pentru oameni fără nici un ideal, cari și-au trăit deja traiul — zise micul Gănescu.

— Ține-ți gura, bătețel — îi răspunse Șteitan, cât se poate de liniștit și cu orecare blândețe în glas. — Când am ajuns la prima mea mesalanță, eram de 16 ani. Și iată cum a fost

cazul la familia noastră se credea despre mine, că sunt tuberculos. Dar nici poveste să fi fost bolnav, căci altcum, după felul meu de trai, nu ași sta acum cu voi la a cincia butelie de vin. De fapt nu eram tuberculos, dar suferiam de un afurisit de catar cronic, bronchial. Eu însă mă credeam atacat și zi și noapte îmi jelim tinereta. Auzisem de altcum o convorbire care avusese loc între tatăl meu și între medic, și în care acesta din urmă îmi prorocia, că nu voi mai trăi decât 4 săptămâni. Poate că nu am lăteles însă bine; nu știu! Cu un cuvânt, pentru ca să s'hîmb aierul, am fost trimis la băi de mare. Acolo eram unuici oaspe în micul hotel și pe lângă pliteseală îmi mai rămănea destul timp liber pentru a mă plânge de trista mea soartă. În săptămânile dintâi nu am vorbit cu nimeni. Ziua întreagă stam în liber, bine înfășurat și inspiram aerul bun de mare, atât de dulce în timp de iarnă.

Întro zi frumoasă — era spre sfârșitul lui Februarie, și în luna aceeaști timpul e neobișnuit de frumos — stam din nou afară, pe scara dela verandă și lăfășurat în pilton lui băteam capul cu gândurile mele. Se simțea deja primăvara și nu știu: mă cutegam poate că va trebui să mă despart atât de timpuriu de lumea aceasta plină de strălucirea soarelui, sau poate

se trezise în mine cea dintâi dorință a primăverii, destul că, m-am simțit atât de părăsit și orfan, încât am început să plâng.

Atunci o mână moale îmi mângăia grumazul. Îmi făcea impresia, că m-a atins un curent electric. Nu știam cine e, dar simțiam, că e o femeie. Mângălerea aceea timidă a fost prima atingere, pe care am primit-o în viața dela o femeie care lubăște. Și când două mâini, cari abia mă atingeau, alunecară încet pe lângă urechi și mi neteziră fața, în mine se trezi un sentiment cald, plin de molicune, care prin fireare por părea că volestă să străbată din interior meu în liber. Stam liniștit, plin de înfiorare... Simțeam ceva sfânt în tot ce se petrecea atunci cu mine și nu cutezam nici să mă mișc, nici să-mi întorc capul.

— D-ta ai plâns! — se auzi apoi un glas femeiesc, la spatele meu. Era bătrâna fată a antreprenorului hotelului, pe care până atunci nu o lavrednicisem nici cel puțin cu o privire.

— Pentru ce ești totdeauna atât de trist? Poate fiindcă mama d-tale nu e aici?

Apoi se aplecă asupra mea și mă sărută pe frunte. Până atunci nu am știut, că buzele de femeie sunt atât de mol. Rășinat am căutat să-i prind mâinile și am tras-o lângă mine pe

trept. Timid am îmbrățișat-o apoi și cuprins de teamă i-am iatias buzele; eram prea laș, ca să o sărut eu. Buzele ei îngăduitoare însă se apropiară de ale mele.

A fost un sărut lung, lung, sărutul acela. În cele din urmă se desfacu dia brațele mele.

— Nu aici! — îmi zise ea înfiorbântată și aproape fără răsuflăt. În timp ce îmi mângăia bucele cari îmi cădeau pe frunte, — să mergem pe țărâm.

Și ne am dus. Ca zi ciudată a fost această pentru mine! Ne-am sărutat de nenumărate ori și în cele din urmă am crezut că o iubesc. Când a început însă să vorbim și să-mi povestim de viața ei: cum mai avea numai un an și ar fi terminat școala de fete, și asta pentru că părinții cu de-a sila au luat-o dela școală, ca să-i ajute mamei la gospodărie, cum a dat corfă la atâția și la atâția, cari au cerut-o de soție, și tot oameni de sou, cum era și dirigenții orchestrei muzicale dela băi, când m'a spus apoi că într'o vreme a fost bolnavă de nervi, pentru că ab'a mâncă și în schimb ziua întreagă bea cafele negri, și alte și alte multe întâmplări din viața ei, în timp ce cu mâinile ei mici și moi începuse să gesticuleze, am început să observ în ea ceva respingător.

Nici frumuseță nu pot zice că era. Să fi fost de vre-o treizeci ani. Fața îi era deja îmbătrânită și corpul încă nedesvoltat pe deplin.

Seara când m'am culcat, eram stăpânit de sentimente contrare. Împunșăturile mărunte de ac ale îndoielii îmi turburau continuu felierea, de care mă credeam cuprins.

Când însă peste noapte m'am trezit și am simțit-o înaltea patului, mângăindu-mă cu mâna pe frunte, a-trunci am simțit că o iubesc la nebunie.

— Așa-dară totuși! — esclamă triumfător micul Gănescu.

— Mare măgar ești, pretine! — îi răspunse Șteitanu — căci îți pot spune, că dragostea nu a ținut mult. După patru săptămâni s'a sfârșit dragostea noastră. Vedeam împede toate însușirile urâte ale fetei. Eram sătul până în gât de ea.

— Dar cel puțin ai rămas cu o amintire frumoasă! — zise îndărătaicul Gănescu.

— Așa e, o amintire plăcută! Dar fata aceasta mă jelește și azi încă. Și să mă credeți, nimeni nu m'a iubit vre-o dată așa cum m'a iubit fata aceasta bătrână.

C. M.

să treacă la ordinea zilei, cum s'a propus, sedinta a fost ridicată. Cea viitoare a fost fixată la 4 Octombrie, Scupștina putând eventual să se intrunească și înainte de această dată.

O telegramă din Chiasso datată din 25 August comunică următoarele:

»Gazzetta d'Italia« scrie din Niș: Pasici a declarat în ședința secretă a Scupștinei, că Serbia ar fi aplicată la concesiuni față de Bulgaria, dar nu poate să renunțe din motive economice la o graniță comună cu Grecia și tot așa de puțin să probeze predarea imediată a teritoriilor ce sunt de cedat.

Această hotărâre a Serbiei, însemnând refuzul împlinirii dorințelor bulgare, Serbia va accepta probabil arbitrajul Quadruplei înțelegeri, căruia se va supune.

Răspunsul, ce-l va da guvernul sârbesc Quadruplei înțelegeri, va urma după consiliul de miniștri, care se va întruni la Kragujevatz.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 24 August. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

In nordul monarhiei.

Trupele arhiducelui Iosif Ferdinand și ale lui Kővess, împreună cu ce trupe aliate, înaintază și în lupte continue împing pe dușman înapoi, spre râul Alesna, Resistența Rușilor cari se luptau încă spre sud-vest dela Brest-Litovsk, a fost și ea înfrântă.

Diviziunile mareșalului Arz și trupele germane au respins pe dușman până la brâul de forturi. Spre nord-est dela Wlodawa trupele germane slungă pe dușman tot mai departe pe teritoriul plin de păduri și mociere.

Cavaleria lui Puhollo înaintază de-a lungul drumului ce duce dela Kovel la Kobrin. Honvéd-husarii noștri au luat cu asalt un sat înțări cu șanțuri, situat pe linia căii ferate Kovel-Brest-Litovsk.

Dela Wladimir-Wolynskij și până la hotarul Basarabiei e liniște.

La granițele italiene.

Infanteria dușmană, care se încuibă pe coasta sudică dela Monte dei sei Bussi, a fost silită eri de artileria noastră să-și părăsească în grabă pozițiile de pe platoul dela Doberdo.

Frontul nostru spre vest dela San Martino a stat din nou sub focul artileriei grele. După amiazi Italianii au atacat aici din nou, dar, ca și cu ocaz a ieșirilor lor de alaltaieri, când au ajuns în preajma liniilor noastre de apărare au fost respinși.

Înainte capului de pod dela Gørz și Tolmein, și relativ și în ținutul Krn, e liniște; la Flitsch și Raibl însă dușmanul mai desfășură încă o activitate vie.

La granița Tirolului s'au dat în mai multe rânduri lupte. Eri seară târziu infanteria dușmană a început să înainteze contra sectorului nordic al platoului Lavarone, azi-dimineață însă a fost respinsă. De-alungul șoselei Ionale, pe ambele laturi, atacă de azi-dimineață mai multe batalioane italiene. Lupta mai durează încă aici.

Luptele de artilerie continuă aproape pe întreg frontul dela granița Tirolului.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat maior.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 25 August. — Buletinul oficial al marelor cartiere germane pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: În Champagne am făcut să explodeze cu succes mai multe mine.

In Vosgi, am respins la Schratz-

mennle un atac dușman cu granate de mână. Spre sud-vest dela Sondernach am recucerit o parte de tranșeu ce am pierdut-o în 17 I. c.

Un aviator german a împușcat alaltaieri la Nieuport un biplan francez.

La sud și sud-est: Armata lui Hindenburg în luptele succese din ținutul Birshi (la 60 kilom. spre nord-est dela Pomievic) spre nord dela Njemen, a făcut prizonieri 750 Ruși.

Armata generalului Eichhorn dând lupte peste lupte a înaintat victorioasă spre est, a făcut 1850 prizonieri și a capturat mai multe mitralieze.

Generalul Scholtz a ajuns la râul Berezonka, a ocupat Knyschin-ul și la sud de Tikocin a trecut peste Narew. Armata generalului Gallwitz pe șoseaua Sokolko-Bielostok a forțat trecerea peste Narew. Aripa dreaptă a acestei armate, după ce a bătut pe dușman, a ajuns până la râul Erlanka, a făcut 4700 prizonieri, între cari 18 ofițeri, și a capturat 9 mitralieze.

Dușmanul a încercat eri înzadar să opriască din urmărire armata principelui Leopold de Bavaria. Pe Ruși i-am atacat și i-am aruncat în pădurea dela Bielovjesc. La sud dela această pădure trupele noastre au ajuns în teritoriul ce se estinde spre est dela Wierchowicz. Am făcut mai mult de 1700 prizonieri. Grupul de armată Mackensen urmărind pe dușmanul bătut, se apropie de înălțimile de pe țărmul stâng al râului Lesna (la nord dela Brest-Litovsk).

Pe frontul sud-vestic dela Brest-Litovska, la Dobrynka, aliații au spart eri pozițiile înaintate ale forțării.

Pe țărmul estic al Bug-ului, la nord est de Wlodawa, părți din armata lui Linsingen luptând înaintază spre nord.

Avansamente militare.

La rangul de general de brigadă a fost avansat colonelul Ioan Boeriu.

La rangul de colonel: locot-colonelul Ștefan Cobilanschi din reg. teritorial buc. 32.

La rangul de major: căpitanii Pompeiu Benția reg. 2, Iosif Tedescu reg. 17, Miron Serb reg. 61, Spiridon Bota bat. 14 de sapp., Constantin Popoviciu reg. 39, Silviu Patihia reg. 62., Ioan Șindelar reg. terit. buc. 24., Adrian Napoleon reg. terit. austr. 24 și Constantin Velcean comandantul unei linii ferate.

La rangul de căpitan: locotenentii Ștefan Popescu reg. 85, Virgil Voina 38, Olimpiu Crăciuan 86.

La rangul de locotenent: sublocotenentii Eugen Andreiu reg. 63, Sabin Codarcea 33, Teodor Vuđjan 79, Titus Pahne 41, Constantin Popovici din reg. terit. austriac 19.

La rangul de sublocotenent: aspiranții de ofițer Aurel Cherechian 31, Iosif Chereches 39, Ioma Sever 78, Ioan Guția 50, Mihail Poța 70, Iosif Bucar 34, Ioan Golea 43, Ioan Stancea 37, Iosif Lissui 50, Eugen Herbay 33 și Iuliu Popescu la div. de tren 6.

La rangul de ofițer-locotenent la proviantură: sublocotenentii Vincențiu Seruga 48, Alexandru Patachi 44 și Ioan Tomaș reg. 24 de art.

La rangul de medic sup. de ștab: medicul de ștab cl. 2 Ștefan cav. de Charaș.

La rangul de medic de ștab: medicii de regiment Aurel Maniu și Atanasie Gava.

La rangul de medic de reg.: medicul sup. Alexandru Pop.

Aniversarea Regelui României.

București 12 Aug.

A 50-a aniversare a M. Sale Regelui Ferdinand a fost sărbătorită în întreaga țară cu cea mai mare însuflețire.

La Mitropolia din Capitală s'a oficiat un serviciu divin de către Mitropolitul Primat în prezența autorităților publice civile, militare și a unui public ales. După Te-Deum persoanele oficiale s'au dus la palatul regal, unde s'au înscris în registre.

I. P. S. Mitropolitul Primat a trimis la Sinaia următoarea telegramă pentru ziua nașterii M. S. Regelui Ferdinand I:

»Sfânta noastră Biserică Română, dimpreună cu tot poporul cu dragoste sărbătorind pentru prima dată, ziua nașterii Majestății Voastre înălțat pe Tronul României. Noi, după ce am adresat călduroase rugăcuni de mulțumire și cerere de îndurare către Bunul Dumnezeu, pentru Țară, Tron și Dinastie, săvârșite în Catedrala Sfintei Mitropolii, ca și în toate celelalte biserici ale Regatului, venim astăzi să-ți adresăm la Vă ruga pe Majestatea Voastră, ca să binevoiești a primi cele mai devotate și pline de încredințare felicitări, pe cari Vi le prezintăm în numele nostru și al întregului cler.

Dorim Majestății Voastre, ca împreună cu Majestatea Sa buna noastră Regină Maria, înconjurată de dragostea poporului, să aveți cea mai fericită viață îndelungată, spre buna realizare a tuturor dorințelor mari ale întregii Patrii Române. Impugnându-și fiind cu ajutorul lui Dumnezeu în aceste zile istorice, grele și anevoioase, cari au nevoie de mult curaj, bărbăție și înțelepciune, ca să îndreptați acum la cel mai bun liman corabia Statului, ajutați de înțelepciunii Neamului Românesc, trăcând-o cu bun succes printre toate valurile marel viot al acesteia, prea mult turburată din toate părțile.

Să trăiți Majestatea Voastră, dimpreună cu buna și iubita noastră Regină Maria și cu toată Augusta Familiei Regale, într'u mulți ani rodnici în fapte mărețe, pentru binele și înălțarea scumpei noastre Patrii Române!

Să trăiască toate iubitele și dragutele vârstare ale scumpei Dinastii Românești, nădejdea viitorului, spre fericirea tuturor!

Dumnezeu să ajute Majestății Voastre, ca România să crească și să înflorească, îndeplinindu-și prin Majestățile Voastre, toate secularele și legitimele ei aspirațiuni.

KONON, Mitropolitul Ungro-Vlahiei

La Sinaia în castelul Pelșor a avut loc Marți un dejun de gală. D-l Ion I. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, a prezentat felicitări în numele guvernului M. S. Regelui. Președintele consiliului a luat apoi parte la dejunul de gală dela castelul Pelșor.

Anuarele școalelor noastre.

III.

Anuarul școlii comerciale superioare greco-orientale române din Brașov (Brașov) pe anul XLVI al existenței sale. Anul școlar 1914-1915. Publicat de Arseniu Vlaicu, director. Brașov. Tipografia Ciucu & Comp. 1915.

În fruntea anuarului se publică un interesant articol asupra cursului al optulea internațional de expansiune comercială ținut în Barcelona, tradus de d-l director Arseniu Vlaicu, din revista comercială Iberoamericană »Mercurio«. La cursul acesta, care s'a început la 26 Iulie 1914 și care, din cauza războiului ce s'a început la câteva zile după aceea, a rămas fără serbări și fără escursiuni, au luat parte 128 streini și 102 Spanioli.

Între școlile din Europa și America, cari și-au trimis reprezentanții lor la acest curs, a fost și școala noastră superioară din loc.

Partea a doua a anuarului conține date școlare.

Războiul cel cumplit european a chemat la arme și din profesorii acestei școli pe profesorul ordinar definitiv Ioan Pricu și pe profesorul suplitor Nicolae Micula cari și de prezent sunt mobilizați. Urmează apoi materialul propus în acest an școlar, chestiunea examenelor de privațiști și de diferință, examenele de maturitate, date despre societatea de lectură a elevilor, lucrările scripturistice din limba română în anul 1914-15, instituțiuni, mijloace de învățământ, activitatea literară a profesorilor școlii, etc.

Din datele statistice relese, că în cursul anului școlar s'au înscris 128 elevi, din cari au rămas până la finea anului 112, și adică 108 Români, 1 Maghiar și 3 Germani.

Cap. XV. Intitulat »Mulțumită publică«, îl reproducem în întregime pentru cei cari se interesează de viitorul acestei unice școli a noastre comerciale. Iată ce se zice aici:

»Anul trecut școlar a fost pentru școala noastră poate cel mai fericit, dela întemeierea ei încoace, deoarece în cursul lui a ajuns publicul românesc la convingerea adevărată, că unica școala specială românească trebuie sprijinită și susținută din toate puterile, dacă dorim, ca viața noastră economică să-și albească un singur cămin de cultură și izvor de dezvoltare și înflorire. Grație unor inimi de aur, cum sunt inimile marilor binefăcători ai neamului nostru Vasile Stroescu și Parteniu Cosma, »Solidaritatea« din Sibiu la rugarea insistență a Direcțiunii a înființat o colecție la băncile românești în scopul ridicării unui nou edificiu pe seama școlii. În același timp Direcțiunea școlii a adresat un apel la foștii elevi, iar Eforia școlară la publicul mare românesc, ca să contribuie fiecare după putință la așezarea acestei școli într'un nou local corăspunzător cerințelor moderne. Până în momentul, când punem sub tipar acest anuar, colecțiile întrec suma de 200.000 K, o sumă, care nici nu cutezam să o visăm prin Ianuarie, când s'au lansat apelurile. Acest strălucit rezultat este fără păreche în viața vrancei școlii a poporului nostru și nu putem întredă-și a anticipa deia și marilor noștri mecenai Vasile Stroescu și Parteniu Cosma cea mai profundă venerațiune și recunoștință pentru sprijinul lor la înălțarea acestui altar de cultură economică!

Un istoric amănunțit al școlii și chestiunii clădirii noului edificiu se va publica de sigur cu ocaziunea sfârșirii noului local, pentru a cărui înălțare s'au făcut deia planurile necesare și în curând se va începe executarea. Noul edificiu va costa aproximativ 300.000 K și aranjamentul interior cam 50.000 K. El va avea 8 sale de învățământ pentru băieți și 2 sale pentru fete. În internat vor putea fi plasați cam 90 de elevi și la caz de nevoie atât internatul, cât și edificiul școlar se pot mări cu înlesnire.

Facem și aci apel călduros la toți binevoitorii și sprijinitorii culturale comerciale române să nu dețagă obolul lor acestui unic institut special românesc și dacă n'au făcut-o până acum, cel puțin în viitor să-și sară întru ajutor.

În anul expirat și mai ales dela Iulie încoace, războiul a pus capăt continuării colecției, care se va reîntinde ca lucrurile se vor liniști.

2. Din diferite părți s'au primit diferite cărți și gazete gratuit.

Pentru toate aceste donațiuni și contribuiri Direcțiunea le exprimă marimimoșilor binefăcători adanca sa mulțumită în numele școlii și al elevilor.

De încheiere urmează apoi avizul pentru anul viitor, clasificățiunea elevilor la finea anului școlar, tablou despre examenele de maturitate făcute în anul 1914-15, și drepturile bacalaureațiilor acestei școli.

ȘTIRI.

— 26 August n. 1915.

Deputățiunea omagială. Din Budapesta se anunță: Deputățiunea omagială a țării se va prezenta în 2 Sept. n. sub conducerea prim-ministrului Tisza în fața Majestății Sale Monarhului. O viață bucurie și satisfacție a produs faptul, că acestei manifestațiuni solemne de credință și patriotism s'a atașat și națiunea soră croată.

Ofițeri români distincți. Cetim în »Drapelul«:

Compatriotul nostru, fiul graniței, colonel al statului maior George Domășnean, șef al secției V. în ministerul de război din Viena a fost decorat cu crucea de cavaler a ordinului Leopoldin cu distincția de război. Ne bucurăm din inimă de această bine meritată distincție.

D-l Harle Noaghea, sublocotenent la regimentul 62 de infanterie, a fost decorat din partea Regelui Bavariei, Ludovic III cu »Militär Verdienst-Orden IV. Klasse mit Schwerten«. — Felicităm pe tinerul erou, care e frate cu profesorul dela Caransebeș.

Eroismul căpitanului Iosif Baltezan. Ne face o deosebită bucurie să publicăm următorul raport, ce ni se trimite de secția de presă a ministrului comun de războiu despre faptele eroice ale prietenului nostru, căpitanul Iosif Baltezan, care a făcut parte timp mai îndelungat și din garnizoana orașului Brașov:

»Căpitanul Iosif Baltezan din regimentul de infanterie Arhiducelele Friederic de Baden Nr. 50 a ocupat în 28

August 1914 la porunca șefului de stat maior al diviziei trupelor de infanterie 35 șoseaua dinpre sul de Brzuchowice și răspândia către Iancyn. Această poziție a înfățișat-o bine și a menținut-o în 29 August 1914 întreagă ziua prin luptă cu forțe preponderente dușmane nu numai vitejește, ci din proprie inițiativă s'a alăturat la țințării cari țineau ocupat satul Brzuchowice și spre seară ocupau o pozițiune rusească și făcu prizonieri. După atacuri reușite, conform poruncii primite de a păstra pozițiunea până la ultimul om, se stabilii în pozițiunea de mai înainte și o menținu brăvuros, disprețuind focul dușman. În jurul său domina o învălmășeală, trupele învecinate se retrăgeau în fața preponderenței rusești. — neclintita sa rezistență în punctele ostă ocupate a scutit retragerea coloanelor învecinate, reștinu cu succes pe dușmanul ce năvăla dela sud.

Tumultul luptelor neconcentrate n'a desorientat pe neobositul Baltezan, reuși să țină sub disciplină nu numai compania care avea atâta încredere în el, ci și soldații săi să se întinse și peste cei din jur: în apusul zilei de 30 August adună trupele împrăcșiate ale regimentelor de infanterie 50, 51 și 63, în colaborare cu secția primă a mitralierelor regimentului sau, a ocupat linia cimiterului situată cam la 200 metri spre vest. Toate aceste în focul puternic de artilerie și infanterie din front și flanc. În acest iad perzistă el cu omenii ei, cu toate că și acum forțele cari prelungiau aripa sa dreaptă au început retragerea dela 7 ore a. m., iar coloana combinată din trupele împrăcșiate a fost respinsă.

Nu mai puțin căpitanul Baltezan a trebuit să observe că țințării evacuarii Brzuchowice, — totuși se menținu, dând exemplu personal de vitejie companiei sale și prin atitudinea sa neclintită acoperii retragerea celorlalte părți, înfruntând multele suferinți și lu deosebii după secția mitralierelor a fost izolat, bravul ofițer în mod exemplar își păstră calmitatea: când peia ora 930 a. m. din toate părțile rezistență focului vehement de artilerie și infanterie din față și din dos, începu să se retragă succesiv în linie dreaptă dela aripa dreaptă sub scutul focului de mitralie, e conducându și omenii cu o iscusință admirabilă. Focul artileriei dușmane ce-l urmăria nu i-a făcut pierderi și la timp găsi legătură cu regimentul său. Vitejia sa neclintită a apărât și pe țințării și pe lângă cunoștința mândră a propriei fapte a primit deosebita lauda a superiorilor, — comandantul brigădei de infanterie 63 scrie: »perzistența în Brzuchowice a fost de mare importanță și este o strălucită faptă de armă.«

Răsplata a fost: crucea pentru serviciu militar clasa a II-a cu decorație de războiu.

Necrolog. Adânc întristăți aducem la cunoștința tuturor conșăgenților și cunoșcitorilor noștri că mult iubita noastră mamă soacră, bunică și străbunică Paulina Radulescu n. Selmanu Prezidenta Reuniunii române de femei din Lugoj a încetat din viață după îndelungate și grele suferințe, împărțită fiind cu sista cuminecătura Marți n. a. la 11/24 August c. la ora 9¼ în etatea venerabilă de 83 ani, după ce a trăit o viață dedicată familiei și binelui public. Așezarea spre vecinicia odihnă a scumpulor rămășițe pământești va avea loc Jol, în 13/26 August la ora 4 d. a., după rital bisericeii gr. or. române din domiciliul Strada Făgetului Nr. 5, în cavoul familiar din cimiterul gr. or. român din Lugoj. Fle-i terina ușoară și amintirea binecuvântată!

Lugoj, 11/24 August 1915. Sofia Vlad n. Radulescu, George Radulescu, Cornelia Brediceanu n. Radulescu, Dr. Constantin Radulescu, și Elena Dobrin n. Radulescu și fice. Elena Radulescu n. Nedelcu, Zoe Radulescu n. Boerescu și Dr. George Dobrin nurori și ginere. Laura Vlad, George Radulescu jn. și soția Bertha n. Grätzmacher, Irena Radulescu maritată Miklauzitz și soțul Dr. Adolf Miklauzitz, Dr. Tiberiu Brediceanu, și soția Eugenia n. Mazuch, Dr. Caius Brediceanu și soția Mărioara n. Comșa, Semproniu Brediceanu, Cornelia Brediceanu, Paul Radulescu, Mărioara Radulescu, Elia Radulescu, Romulus Dobrin, Costică Dobrin, Ionel Dobrin și Nuța Dobrin nepoți și nepoate, Florica Barbu măr. Piticariu și soțul Dr. Iie Piticariu, Bujor Barbu, Elena și George Radulescu, Francis Miklauzitz, Coriolan Brediceanu și Olga Brediceanu strănepoți și strănepoate, Iliana Piticariu stră-strănepoate.

Ad-eseam familiilor intristate sincere condoleențe!

Ministrul de finanțe asentat. Din Budapesta se anunță: Ministrul de finanțe Teleszky, prezentându-se la ascultarea gloriștilor dela 42-50 ani, a fost găsit apt pentru serviciul militar.

Proprietar:

Tip. A. Muresianu: Branisce & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lacea